

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA

Právní úprava přestupkového řízení a problémy při její aplikaci

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vypracovala: Markéta Zelená

Vedoucí práce: JUDr. Martin Šimák

2008

Abstract

Legal regulation of misdemeanor proceedings and problems with its application

The proceedings is a topical and developing component of the state administration. This is the reason why I decided to deal with the issue in my thesis. I refer to theoretical aspects of some phases of proceedings and compare them to the practical ones.

The objective of my thesis *Legal regulation of misdemeanor proceedings and problems with its application* was to conduct a survey of current legal regulation of one of special legal proceedings –fine proceedings. The form of fine proceeding is often used in legal proceedings. One of the objectives of my thesis was to suggest possible alterations to current regulation of legal proceedings. The research I conducted was aimed at proposing recommendations of some alterations to legal regulation of legal proceedings. The research was carried out by the interview method with the senior Police officers and Municipal police officers in Ústí nad Labem. I also used the secondary data analysis technique. I analysed statistical data from all district departments of the Police of the Czech Republic in Ústí nad Labem in 2007.

In the theoretical section the term legal offence (misdemeanor) is defined because not any behaviour with signs of a legal offence is always classified as the legal offence. Some substantive legal questions related to legal proceedings are dealt with in this section. The issue of the legal proceeding and some phases of it were mapped. The suggestions mentioned to complete some phases of the legal proceeding could be a useful contribution to legal problems solving.

As the main achieved results we can consider a survey of some parts of misdemeanor proceedings and suggestions for implementation of some new rules in various phases of misdemeanor proceedings into the existing legal regulation.

Keywords: Fine proceedings, Legal offence, Legal proceeding, Administrative Infractions Act, Fixed penalty ticket

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Právní úprava přestupkového řízení a problémy při její aplikaci vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích 21.5.2008

Podpis studenta:

Poděkování:

Děkuji vedoucímu práce JUDr. Martinu Šimákovi za jeho odborné vedení a cenné rady při zpracování bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat rodině a všem přátelům za podporu a trpělivost.

Obsah

Úvod.....	7
1. Současný stav	8
1.1 Historický vývoj řízení o přestupcích.....	8
1.2 Zákon o přestupcích.....	10
1.3 Přestupek	10
1.3.1 Definice přestupku	10
1.3.2 Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem.....	11
1.4 Jednání vylučující protiprávnost	11
1.4.1 Nutná obrana	11
1.4.2 Krajní nouze	12
1.5 Zákonné znaky přestupku	12
1.5.1 Objekt.....	13
1.5.2 Objektivní stránka	13
1.5.3 Subjekt	13
1.5.4 Subjektivní stránka	14
1.6 Sankce za přestupek.....	14
1.6.1 Napomenutí.....	14
1.6.2 Pokuta.....	14
1.6.3 Zákaz činnosti.....	15
1.6.4 Propadnutí věci.....	15
1.6.5 Ochranná opatření.....	16
1.6.6 Projednání přestupku bez uložení sankce.....	16
1.7 Zásady přestupkového řízení	17
1.8 Orgány příslušné k projednání přestupků	18
1.9 Účastníci řízení	19
1.10. Oznamovací povinnost.....	20
1.11 Doručování.....	20
1.11.1 Adresa pro doručování	20

1.11.2 Lhůty pro doručování	21
1.11.3 Doručování fyzickým osobám	21
1.12 Blokové řízení	21
1.12.1 Bloky na pokutu	21
1.12.2 Příslušnost a pověření v blokovém řízení.....	22
1.12.3 Opravné prostředky blokového řízení	22
1.13 Evidence přestupků.....	23
2. Cíl práce	24
3. Metodika	25
3.1 Použitá metoda	25
3.2 Charakteristika výzkumného souboru.....	26
4. Výsledky	27
4.1 Výsledky provedených rozhovorů	27
4.2 Sekundární analýza dat	31
5. Diskuse	34
5.1 Diskuse k rozhovorům s respondenty	34
5.2 Diskuse k údajům získaným sekundární analýzou dat	39
6. Závěr.....	41
7. Seznam použitých zdrojů	43
8. Klíčová slova	46
9. Přílohy	47

Úvod

Ne vždy se chováme v souladu se zákonem. Svým protiprávním jednáním, dle jeho závažnosti, tak můžeme spáchat trestný čin, což je vážnější porušení právních norem, nebo přestupek, který vyjadřuje menší společenskou nebezpečnost našeho jednání. Tato bakalářská práce je zaměřena právě na přestupky a na řízení, v němž jsou projednávány.

Přestupkové řízení je často užívaným typem správního řízení, jímž orgány veřejné správy zasahují do života adresátů správně právních norem. Správní řízení prošlo rekodifikací v podobě nového správního řádu, zákon číslo 500/2006 Sb., který vešel v účinnost 1.1.2006. V souvislosti s tím došlo i ke změnám v aplikaci přestupkového řízení, které je upraveno v přestupkovém zákoně č. 200/1990 Sb.

Přestupkové řízení je aktuální a stále se vyvíjející oblastí veřejné správy. Při výběru tématu jsem tento fakt zohlednila a pokusila jsem se nastínit teoretickou stránku některých částí přestupkového řízení a porovnat ji s jeho praktickou aplikací.

V teoretické části je vymezen přestupek jako pojem, dále jsou zde rozvedeny některé hmotně právní otázky, které přímo souvisí s přestupkovým řízením. V rámci procesně právní úpravy je popsána činnost orgánů policie ČR a městské policie, jako orgánů příslušných k projednávání přestupků, a to konkrétně v blokovém řízení. Věnovala jsem se také dalším povinnostem souvisejícím s činností policejních orgánů v rámci přestupkového řízení.

Cílem této bakalářské práce na téma *Právní úprava přestupkového řízení a problémy při její aplikaci* je zjistit, na základě rozhovorů s odborníky a analýzou příslušných dokumentů, problémy při uplatňování této právní úpravy v praxi a navrhnout možné řešení na její zlepšení.

1. Současný stav

1.1 Historický vývoj řízení o přestupcích

Současná právní úprava je výsledkem určitého historického vývoje a právě v těchto souvislostech je také třeba ji chápat. Původně byly hmotně právní a procesně právní normy této úpravy značně roztržité (18).

Již od svého konstituování kolísá úprava přestupkové agendy více méně mezi odpovědností trestněprávní a odpovědností správně právní, přičemž hranice nebyla v minulosti a ostatně není ani v současnosti zcela ostrá. Agenda přestupků byla zpočátku systematicky zařazována do práva trestního, později se v československé legislativě počaly objevovat tendence chápat přestupkové řízení jako řízení správní, nikoliv však trestní. A toto pojetí přetrvává až do současnosti. Historicky potvrzená nejednoznačnost v zařazení problematiky přestupků má původ ve faktu, že v podstatě neexistuje jednoznačné kritérium, jak rozlišit spolehlivě delikty soudní a delikty správní a tedy i příslušnost k řízení o nich. Roli hraje historické hledisko a tradice v úpravě dané problematiky (19).

První pokusy o regulaci přestupkové problematiky můžeme historicky vysledovat v 18. století, kdy ve Všeobecném trestním zákoníku o zločinech a trestech za ně, z roku 1787, se objevuje úprava správních deliktů. V roce 1803 pak byl vydán trestní zákon o zločinech a těžkých policejních přestupcích, který je obecně hodnocený z hlediska legislativní techniky jako poměrně vysoce kvalitní. A právě v něm se můžeme setkat s tzv. policejním přestupkem, který projednávala vrchnost, nikoliv soudy. Skoro o půl století později, v roce 1852, byl vydán trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích, který byl uveřejněn ve sbírce říšských zákonů pod číslem 117/1852. Svou platnost si tento kodex zachoval téměř 100 let. Už podle názvu tohoto zákona lze odvodit, že přestupky byly upraveny normami trestního práva a byly jedním z druhů trestného činu vedle zločinů a přečinů. Tyto se pak dále rozdělovaly na přestupky soudní, které byly projednávány soudy, a dále přestupky správní, o nichž jednaly správní úřady. Tento právní předpis prodělal 14 novelizací, přičemž se v souvislosti s historicky politickým vývojem měnila i úprava řízení o přestupcích (19).

Ve druhé polovině 20. století došlo k osamostatnění přestupkové agendy na ústavní úrovni. Ústava z roku 1948 hovoří o tom, že soudní moc ve věcech trestních náleží soudům. Použije se ale pouze v případě, že se podle obecných předpisů neměly projednávat trestní věci v trestním řízení správním. Roku 1950 byl vydán zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon, a zákon č. 87/1950 Sb., o trestním řízení soudním. Tento krok byl zásadním v tom smyslu, že tyto předpisy již se správním přestupkem jako druhem trestného činu nepočítají, naopak se na tomto poli objevuje samostatná úprava v podobě zákona č. 88/1950 Sb. trestního zákona správního, který vymezuje své postavení k trestnímu zákonu v § 2, a to tak, že jako přestupky se stíhají jen takové činy, které nejsou trestné podle trestního zákona soudního (19).

Další předpis, který vešel v účinnost 1.7.1961, reflektuje historický a politický vývoj v tehdejší Československu (19). Jde o zákon č. 60/1961 Sb. o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku. Právě v něm spočívá těžiště současné právní úpravy přestupků. V porovnání s předcházející právní úpravou přestupkové problematiky, která byla značně podrobná, je zákon č. 60/1961 Sb. velmi stručný. Těžiště úpravy spočívá ve vymezení skutkových podstat, tedy v právu hmotném, zatímco v procesní oblasti jsou vymezena jen některá speciální ustanovení a v dalším se předpokládá subsidiární využívání správního řádu (18). Vedle tohoto zákona platí v přestupkovém řízení též zákon č. 38/1961 Sb. o místních lidových soudech, podle něhož se projednávaly tzv. méně závažné případy porušení socialistické zákonnosti, zvané provinění (19).

Těžištěm současné kodifikované právní úpravy přestupků je zákon ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který byl v roce 1990 připraven a přijat v návaznosti na novelizaci trestněprávních předpisů, především trestního zákona. Mezi přestupky byla převedena převážná část dřívějších přečinů, které měly postavení méně závažných soudních deliktů z hlediska stupně nebezpečnosti činu pro společnost (12).

1.2 Zákon o přestupcích

- *Hmotně právní úprava přestupkového zákona*

Přestupků se týká zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a velký počet zvláštních zákonů. Ustanovení o přestupcích v citovaném zákoně jsou ve vztahu subsidiarity k ustanovení o trestných činech a správních deliktech postižitelných dle zvláštních právních předpisů (20).

- *Procesně právní úprava přestupků*

Přestupková problematika je realizována v rámci speciálního řízení, tzv. řízení o přestupcích. Jedná se o postup správních orgánů, který je upravený procesními normami správního práva. Jeho cílem je vydání rozhodnutí v konkrétní věci, tedy vydání správního rozhodnutí, jakožto individuálního správního aktu. V praxi správních orgánů je přestupkové řízení jedním z velice frekventovaných typů správního řízení a ve srovnání s jinými zvláštními úpravami je relativně komplexnější a obecnější úpravou správního řízení (10).

Obecným procesním předpisem pro řízení o přestupcích je správní řád. Řízení o přestupcích je upraveno ve třetí části zákona o přestupcích a doplňující části je třeba čerpat ze správního řádu. K subsidiárnímu využití správního řádu dochází v případech, kdy není možno užít speciálního předpisu, tedy přestupkového zákona. V přestupkovém zákoně nejsou upraveny procesní otázky, jako je například lhůta pro vydání rozhodnutí, vyloučení z řízení, zastupování účastníků řízení, vedení protokolu, nahlížení do spisu, doručování do vlastních rukou, dokazování, předvolání, předvedení, dožádání, obnova řízení, přezkoumávání rozhodnutí mimo odvolací řízení, atd. (8).

1.3 Přestupek

1.3.1 Definice přestupku

Za přestupek se považuje zaviněné protispolečenské jednání, které má škodlivé následky, avšak společenská nebezpečnost je méně závažná. Toto jednání musí být za přestupek výslovně označeno v přestupkovém zákoně nebo zákoně jiném (§ 2, odstavec 1 přestupkového zákona) (2), nejde-li o jiný správní delikt, který je postižitelný podle

zvláštních právních předpisů, nebo o trestný čin. Jedná se zde o obecné pojmové vymezení, jež dále předpokládá bližší popsání přestupků a jejich jednotlivých skutkových podstat. Pachatelem přestupku je pouze fyzická osoba, přičemž přestupek je subsidiární k jinému správnímu deliktu nebo k trestnému činu (12).

1.3.2 Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem

Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem je zpravidla vyjádřen jejich rozdílnými formálními znaky. Rozdíl je patrný už z pouhého porovnání těchto znaků nebo vyplývá až z negativního vymezení znaků přestupku ve vztahu ke znakům trestného činu. U některých přestupků a trestných činů podobného charakteru se však jejich formální znaky překrývají a rozdíl mezi nimi z těchto znaků samotných nelze odvodit. A právě v těchto případech pro určení rozdílu mezi přestupkem a trestným činem slouží stupeň nebezpečnosti činu pro společnost, tzv. materiální znak (22).

1.4 Jednání vylučující protiprávnost

Protiprávní jednání znamená porušení povinnosti uvedené v přestupkovém nebo jiném zákoně, se kterým zákon spojuje hrozbu určitou sankcí, a které přísluší projednat správnímu orgánu (5). Přestupkový zákon podrobně upravuje, kdy není jednání protiprávní. Jednání v nutné obraně a krajní nouzi není přestupkem pro nedostatek jeho materiálního znaku, a jelikož takové jednání zákon dovoluje, jsou nutná obrana a krajní nouze zároveň okolnostmi vylučující protiprávnost (7).

1.4.1 Nutná obrana

Nutnou obranou se rozumí jednání, kdy někdo odvrací hrozící nebo trvající útok (20). Útokem je míněno úmyslné jednání, které ohrožuje nebo porušuje zájem chráněný zákonem. Okruh chráněných zájmů není tedy omezen na zájmy chráněné přestupkovým zákonem. Je podmínkou, aby útok přímo hrozil nebo trval. Není proto přípustná obrana předčasná nebo v době, kdy útok skončil. Je nutné, aby byla obrana přiměřena útoku. Přiměřenost se posuzuje z hlediska intenzity útoku a obrany a z hlediska škody hrozící z útoku a škody způsobené v obraně (7).

1.4.2 Krajiní nouze

Přestupkem není jednání v krajiní nouzi, kterým je odvraceno nebezpečí přímo hrozící zákonem chráněnému zájmu (5). Takto jednat lze jen tehdy, jestliže by tímto jednáním nedošlo k ještě závažnějšímu důsledku, než by byl ten, který hrozil (20). Nejde o krajiní nouzi, jestliže je jednající povinen nebezpečí snášet a odstraňovat je (7).

Další okolnosti vylučující protiprávnost nejsou podrobně upraveny v přestupkovém zákoně, ale vyplývají z obecných právních principů. Mezi ně patří například *oprávněné použití zbraně* či *dovolené riziko*. Je však nutné odlišit okolnosti, jež jsou důvodem zániku trestnosti. Tyto okolnosti nastávají až po spáchání deliktu a následkem je ztráta oprávnění přestupek postihnout. Přestupkový zákon uvádí tyto důvody (20):

- 1) *Uplynutí času*, což je u přestupků 1 rok a patří do lhůt prekluzivních. Po uplynutí jednoho roku od doby spáchání přestupku, dochází k zániku důsledků, které by jinak u pachatele byly spojeny s tím, že přestupek spáchal. Pokud se tak stane, přestupek není možné projednat (7).
- 2) *Amnestie* ve věcech přestupků neuděluje prezident České republiky, ale vláda. K udělení amnestie dochází pouze v případě, je-li vyhlášena ve Sbírce zákonů. Amnestie se vztahuje pouze na přestupky, které byly spáchány přede dnem vyhlášení amnestie (5).
- 3) *Smrt pachatele* je jedním z důvodů k odložení věci správním orgánem (5). V § 66 přestupkového zákona je ustanoveno, že správní orgán, aniž by zahájil řízení, věc odloží, jestliže osoba podezřelá z přestupku zemřela před zahájením řízení (25).

1.5 Zákonné znaky přestupku

Zákon vymezuje pojem přestupku jeho materiálním znakem a znaky formálními. Je podmínkou, aby všechny tyto znaky byly naplněny současně (7).

Materiálním znakem přestupku je stupeň nebezpečnosti konkrétního jednání pro společnost. U přestupků je stupeň nebezpečnosti vždy nižší než u trestných činů, což může být určující v případech, kdy jsou formální znaky určitého přestupku a určitého trestného činu shodné (19).

Formální znaky přestupku se dělí na obecné znaky, které musí být naplněny vždy u každého přestupku, a na typové znaky, které jsou charakteristické pro konkrétní skutkovou podstatu přestupku. Formálními znaky jsou vymezeny jednotlivé skutkové podstaty přestupků, které v sobě zahrnuje zákon o přestupcích a množství dalších předpisů. Znaky skutkové podstaty jsou (19):

1.5.1 Objekt

Objekt je zákonným znakem každého deliktu a můžeme ho obecně vymezit jako právem chráněné společenské vztahy nebo zájmy, proti nimž směřuje protiprávní jednání. A protože i přestupek je určitým druhem protiprávního jednání, platí uvedené vymezení objektu též pro něj (12).

1.5.2 Objektivní stránka

Objektivní stránku přestupku tvoří jednání, následek a příčinný vztah mezi jednáním a následkem. Toto jednání vymezuje zákon o přestupcích v § 3. Tím je totiž nejen jednání spočívající v konání, ale i v nekonání toho, k čemuž byl pachatel povinen. Opomenutí v tomto případě nelze směřovat s nedbalostí, neboť i ono může být úmyslné a představovat tak obligatorní znak skutkové podstaty přestupku spáchaného úmyslně. Pro posouzení příčinné souvislosti je právně relevantní pouze ta příčina, tedy jednání, bez které by následek vůbec nenastal (12).

1.5.3 Subjekt

Za subjekt přestupku je označována osoba, která za něj odpovídá. Za přestupek může být postihnuta pouze fyzická osoba, vůči právnické osobě je tento postih vyloučen. K náležitostem subjektu, který je odpovědný za přestupek platí dosažení určité věkové hranice a přičetnost. Odpovědnost za přestupek je vyloučena u osob, které v době spáchání přestupku nedovršily věkové hranice patnácti let, dále u osob, které spáchaly přestupek ve stavu nepřičetnosti, pokud se však do tohoto stavu nepřivedly sami (10).

1.5.4 Subjektivní stránka

Subjektivní stránkou skutkové podstaty se rozumí zavinění pachatele. Obecně chápeme zavinění jako psychický vztah pachatele k porušení nebo ohrožení chráněného zájmu, a to způsobem, který je v zákoně uveden. Existují dva druhy zavinění a to konkrétně úmyslné a nedbalostní (12). Podobně jako v trestním řízení, kde platí zásada presumpce nevinny, jež je zakotvena v Listině základních práv a svobod, je třeba odpovědnému subjektu vinu za přestupek prokázat (23). Konkrétně u přestupků je plnění podmínky zavinění koncipováno tak, že postačí zavinění z nedbalosti. Jestliže však zákon vyžaduje úmysl, je třeba jej prokázat. Pokud tomu tak není, nepůjde věc řešit jako přestupek (12).

1.6 Sankce za přestupek

Přestupkový zákon užívá pro označení právního následku přestupku termínu „sankce“. Za přestupek je možno uložit pouze sankce, které stanoví tento nebo jiný zákon. Sankcemi jsou (7):

1.6.1 Napomenutí

Je považováno za prostředek morálního, výchovného působení. Je ukládáno za méně závažné jednání. Stane-li se, že je rozhodnutí o jeho uložení zrušeno, hledí se na napomenutí jakoby uloženo nebylo (7).

1.6.2 Pokuta

Výše pokuty není zákonem stanovena absolutně, ale relativně. Horní hranice je výrazně diferenciovaná podle typové závažnosti přestupku. Bývá uvedená u příslušné skutkové podstaty přestupku ve zvláštní části přestupkového zákona nebo v jiných zákonech. Pokud však výše pokuty stanovena není, lze za přestupek uložit pokutu do 1000 Kč. Novelou přestupkového zákona byla s účinností od 1.6.1995 změněna základní výše pokuty, kterou lze uložit v blokovém řízení, z 500 Kč na 1000 Kč, nestanoví-li zákon jinak. Tato změna umožňuje častěji využívat této zkrácené, operativní formy projednávání přestupků. S účinností od 1.6.1995 byla také zvýšena

horní hranice pokuty, kterou lze za přestupek uložit v příkazním řízení, a to z částky 2000 Kč na částku 4000 Kč (7). Od 1.7.2006 došlo ke změně koncepce sankcí v určitých částech přestupkového zákona. V některých z nich jsou přestupky stanovovány nejen s horní hranicí, jak je běžné, ale také s hranicí dolní. To znamená, že za přestupek lze uložit pokutu v rozmezí od-do, přičemž výše pokuty v konkrétním případě závisí na správním uvážení (tzv. diskreční pravomoci) řešitele přestupku (17). Diskreční pravomoc je situace, ve které zákon umožňuje správnímu orgánu rozhodnout v určitých mezích dle vlastního uvážení. Meze diskrečního rozhodování však nejsou neomezené. Správní úřady musejí dbát především na to, aby aplikací správního uvážení neporušovaly zásadu rovnosti před zákonem (20).

1.6.3 Zákaz činnosti

Účelem zákazu činnosti je především bránit pachateli v případném opakování přestupku, který spočíval právě ve výkonu určité činnosti, a proto plní zejména preventivní a výchovnou funkci. Zákaz činnosti lze uložit samostatně a nebo společně s jinou sankcí. Toto je možné pouze u přestupků, u kterých je to výslovně uvedeno ve zvláštní části přestupkového zákona. Výkon zákazu činnosti trvá od nabytí právní moci rozhodnutí do uplynutí doby, na kterou byla uložena (7).

1.6.4 Propadnutí věci

Účelem tohoto typu sankce je jednak omezit pachateli možnost páčání dalších přestupků, jednak mu odejmout prospěch z přestupku. Tento druh sankce je možné uložit buď samostatně nebo s kteroukoli jinou sankcí a za každý přestupek, jehož povaha užití tohoto druhu sankce nevylučuje, a jsou-li pro její uložení splněny zákonem stanovené podmínky. Jestliže jde o věc užitou ke spáchání přestupku, je při rozhodování o jejím propadnutí podstatná nejen její hodnota, ale též, k jakému užívání je určena. Správní orgán proto neprohlásí za propadlou takovou věc, bez níž by sice nebylo možno přestupek spáchat, avšak svou povahou není k páčání přestupku určena. Dnem nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku přechází vlastnictví k věci na stát (7).

1.6.5 Ochranná opatření

Ochranná opatření nejsou brána jako sankce. Liší se od nich tím, že újma, kterou způsobují, není jejich záměrně vyvolaným účinkem, nýbrž pouze účinkem vedlejším. Hlavní podstatou ochranných opatření je prevence. Cílem je potom odstranit nebo alespoň omezit nebezpečí dalšího porušení nebo ohrožení zájmů, které chrání přestupkový zákon. Jsou dány dva druhy ochranných opatření, a to omezující opatření a zabránění věci (7).

- *omezující opatření* - je právním následkem přestupku, který postihuje pachatele tím, že odnímá pachatelům možnost navštěvovat veřejně přístupná místa a zařízení, v nichž se podávají alkoholické nápoje nebo kde se konají veřejné kulturní akce, sportovní a tělovýchovné akce. Omezující opatření lze uložit se kteroukoliv sankcí zákona o přestupcích. Nelze však tuto sankci uložit samostatně (5).
- *zabránění věci* - o zabránění věci může správní orgán rozhodnout pouze v případě, že věc nebyla prohlášena za propadlou. Jde o opatření subsidiární. Je možné ho tedy uložit pouze tehdy, nejde-li uložit propadnutí věci a jsou-li splněny podmínky stanovené v přestupkovém zákoně (7). Zabránění věci se použije v případě, že věc patří osobě, kterou nelze stíhat. Je tomu tak v případech, kdy pachatel není odpovědný pro nepříčetnost či nedostatek věku, nebo kdy odpovědnost za přestupek zanikla z důvodu, že uplynula prekluzivní lhůta, na přestupek se vztahuje amnestie nebo pachatel zemřel (5).

1.6.6 Projednání přestupku bez uložení sankce

V § 11 odst. 3 přestupkového zákona je upraveno, že není nutné za každý přestupek uložit sankci. Pokud je v průběhu řízení zřejmé, že projednání bude k nápravě stačit, rozhodne správní orgán o vině, ale neuloží sankci. Takto rozhodne orgán v případě, jde-li o osobu řádně se chovající nebo o osobu, která projeví účinnou lítost a podnikne kroky k nápravě škodlivého následku svého jednání. Ve zvláštní části přestupkového zákona, § 22 odst. 12, je pak taxativně vymezeno, ve kterých případech se upuštění od uložení sankce výslovně vylučuje (5).

1.7 Zásady přestupkového řízení

U řízení o přestupcích platí všechny zásady správního řízení, někdy upravené přestupkovým zákonem a současně platné u přestupkového řízení dle zvláštních zákonů.

- *zásada legality* – správní orgán postupuje v souladu se zákony a ostatními právními předpisy. Jde o normy hmotněprávní i procesní. Jedná se o normy ve formě zákonů, zákonných opatření, nařízení vlády, vyhlášek ministerstev a jiných ústředních správních úřadů, nařízení krajů a obcí, obecně závazných vyhlášek krajů a obcí a dalších právních předpisů. Správní orgán také musí postupovat v souladu s mezinárodními smlouvami (5)
- *zásada subsidiarity* – správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, ke kterým mu byla zákonem svěřena, a v rozsahu, ve kterém mu byla svěřena
- *zásada materiální pravdy* – správní orgán postupuje tak, aby byl spolehlivě zjištěn skutkový stav věci a aby nevznikly žádné důvodné pochybnosti o projednávané věci a rozsah byl v souladu s požadavky legality
- *zásada rovnosti* – dotčené osoby mají při uplatňování svých procesních práv rovné postavení (21)
- *zásada vzájemné součinnosti* – státní orgány, orgány policie a orgány obcí by měly být ve vzájemné součinnosti, stejně jako správní orgán se všemi účastníky řízení
- *zásada rychlosti a procesní ekonomie* – dle této zásady má přestupkový orgán povinnost vyřizovat věci bez zbytečných průtahů. Přestupkový orgán by měl v jednoduchých případech rozhodovat bezodkladně na podkladě materiálu, kdy je skutkový stav spolehlivě zjištěn a není pochyb o tom, že podezřelý se přestupku skutečně dopustil. Zásadu rychlosti a procesní ekonomie umožňuje též instituce samoopravy (autoremedury), jejímž účelem je, aby o odvolání rozhodl orgán, který rozhodnutí vydal. Otázka rychlosti vyřízení je obsažena i v ustanovení § 80 správního řádu. Jedná se o opatření ochrany před nečinností, což znamená přesun rozhodovací pravomoci z orgánu příslušného k rozhodnutí

na orgán odvolací. Přestupkový orgán by měl postupovat tak, aby nikomu nevznikly zbytečné náklady.

- *zásada presumpce neviny* – spočívá v tom, že na přestupce se hledí jako na nevinného do té doby, než je vydáno pravomocné rozhodnutí o vině
- *zásada in dubio pro reo* – navazuje na zásadu presumpce neviny. Zásada in dubio pro reo říká, že pokud jsou při přestupkovém řízení v otázce viny nebo dalších skutečností pochybnosti, je nutno rozhodnout ve prospěch obviněného
- *zásada non bis in idem* – spočívá v tom, že jedna osoba nemůže být za jedno protiprávní jednání postižena dvakrát (5)
- *zásada legitimního očekávání* – správní orgán zajišťuje, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem, a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově stejných nebo podobných věcí nevznikaly nedůvodné rozdíly.

1.8 Orgány příslušné k projednání přestupků

Zákon o přestupcích v § 52 - § 55 definuje, který správní orgán je povolán ve věci přestupku rozhodnout v prvním stupni. K projednávání přestupku je ve většině případů příslušný ten orgán, v jehož působnosti k přestupku došlo. Orgán vyššího stupně je způsobilý k řešení přestupku jako prvoinstanční pouze v zákonem stanovených případech. Jestliže dojde ke sporu mezi správními úřady, řeší se tento problém podle § 133 správního řádu (5). Dle zákona o přestupcích jsou věcně příslušné k projednávání přestupků **obecní úřady nebo zvláštní orgány obcí**, dále **orgány Policie České republiky a jiné správní orgány stanovené zvláštním zákonem**. Zvláštními orgány obcí se rozumí obce s rozšířenou působností, obce pověřeným obecním úřadem a ostatní obce. Obligatorním orgánem každé obce je obecní úřad. Komise k projednávání přestupků, zřízená podle § 53 odst. 3 přestupkového zákona, je zvláštním orgánem obce a je orgánem fakultativním. Zvláště je v zákoně o přestupcích vymezena působnost v hlavním městě Praze. Základní působnost náleží městským částem, a to v rozsahu, jaký náleží obecním úřadům obcí s rozšířenou působností (7).

V případě, že příslušná obec není schopna zabezpečit podmínky pro projednávání přestupků, bude určen příslušný obecní úřad, který bude přestupky projednávat, a to dle § 53 odst. 2 přestupkového zákona. Absence tohoto ustanovení v zákoně by mohla mít za následek časové prodlevy. Promlčecí doba je 1 rok ode dne spáchání přestupku. Pokud v této lhůtě nedojde k projednání přestupku, nelze za něj uložit sankci a pohlíží se na něj, jako by nebyl spáchán (§ 20 přestupkového zákona) (2).

Orgány Policie ČR jsou příslušné k projednávání přestupků spáchaných dle § 30 odst. 1 písm. j) přestupkového zákona (7).

1.9 Účastníci řízení

Účastenství v řízení o přestupcích je upraveno jak v přestupkovém zákoně, tak ve správním řádu. Přestupkový zákon stanoví jako účastníky řízení **obviněného** z přestupku, **poškozeného** (pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem), **vlastníka věci**, která může být zabrána, a **navrhovatele**, jedná-li se o návrhové přestupky. Správní řád potom upravuje účastenství v řízení o přestupcích v § 27, v němž dělí účastníky řízení z hlediska jejich procesního postavení (10).

Obviněný

Po spáchání přestupku se osoba podezřelá stává obviněnou ve chvíli, kdy je proti ní správním orgánem učiněn první procesní úkon. Pokud je řízení zahájeno z moci úřední (ex offa), osoba podezřelá se stává obviněným dnem zahájení řízení. Pokud je řízení zahájeno na návrh, zahajuje se dnem, kdy tento návrh dojde k příslušnému správnímu orgánu.

Obviněný je účastníkem v plném rozsahu, tzn. ve všech věcech, o nichž se v řízení o přestupku jedná a rozhoduje (6). Právem obviněného je možnost vyjádřit se jak ke všem skutečnostem, které jsou mu kladeny za vinu, tak k důkazům o nich. Dále může uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu. Také může podávat návrhy a opravné prostředky (5).

1.10. Oznamovací povinnost

Prvním krokem k zahájení řízení je oznámení o přestupku. Právo oznámit přestupek má každá osoba, avšak určitým orgánům je uložena oznamovací povinnost. Jsou jimi státní orgány, orgány Policie ČR a obce. Jejich povinností je oznámit každý přestupek, o kterém se dozvědí, příslušnému správnímu orgánu a v tomto oznámení uvést všechny skutečnosti, které mohou usnadnit vyřešení přestupku. Zvláštní úlohu při plnění oznamovací povinnosti mají orgány Policie ČR. Kromě povinnosti ohlásit přestupek, jsou orgány Policie ČR též povinny podniknout kroky k zajištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků. Orgán policie sepiše úřední záznam o zjištěných skutečnostech a spolu s oznámením o přestupku předá příslušnému správnímu orgánu (6).

1.11 Doručování

Právní úprava o doručování, která je obsažená v přestupkovém zákoně, není úplná. Zde se tedy subsidiárně použije správní řád. § 19 - § 26 (5). Písemnost doručuje orgán, který ji vyhotovil a pokud tak stanoví zákon, může být tato písemnost doručena prostřednictvím obecního úřadu nebo místně příslušného policejního orgánu. Policie ČR je dle správního řádu, § 13, povinna poskytovat součinnost správnímu orgánu (21). Tato možnost je v zákoně výslovně zakotvena. Jedná se o případ, pokusí-li se někdo ztížit nebo zmařit provedení úkonu správního orgánu, nebo hrozí-li nebezpečí osobám nebo majetku. Doručit písemnost lze též prostřednictvím provozovatele poštovních služeb (13).

1.11.1 Adresa pro doručování

Nový správní řád č. 500/2004 Sb. ulehčuje doručování písemností ve správním řízení, tedy i v přestupkovém řízení, zavedením možnosti doručování na adresu pro doručování, která je sdělena účastníkem řízení správnímu orgánu, a která nemusí být shodná s jeho trvalým bydlištěm. Toto vede k výraznému urychlení řízení. Pokud se v průběhu řízení ukáže, že tato adresa neexistuje, doručuje se na adresu trvalého bydliště adresáta (5).

1.11.2 Lhůty pro doručování

Počítání procesních lhůt se v rámci správního řádu řídí podle obecných pravidel, není-li stanoveno jinak. Do lhůty se nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty. Stejně tak případně-li konec lhůty na den pracovního klidu. V těchto případech je posledním dnem lhůty nejbližší pracovní den **(13)**.

1.11.3 Doručování fyzickým osobám

Doručování fyzickým osobám je upraveno v § 20 správního řádu a je zde systematicky popsáno, komu smí být písemnost doručena. Jde zde o zpřísnění, které by však mělo dopadat jen na osoby vyhýbající se doručování. Fyzické osobě se písemnost doručuje na adresu doručování. Pokud toto nelze, písemnost je doručena na adresu trvalého bydliště. Další variantou je doručování na elektronickou adresu. Všeobecně však platí, že fyzické osobě lze doručit písemnost kdekoli bude zastižena **(5)**.

1.12 Blokové řízení

Blokové řízení je tzv. zkrácené řízení o přestupku. Jde o efektivní způsob řešení přestupku co do hospodárnosti, rychlosti a bezprostředního účinku na pachatele **(3)**. V § 84 zákona o přestupcích je definováno, že „přestupek lze projednat uložením pokuty v blokovém řízení, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu (dle § 13 odst. 2) zaplatit“ **(25)**. Všechny podmínky musí být splněny současně. Pokud tomu tak není, nemůže policista projednat přestupek v blokovém řízení a musí v souladu s § 10 odst. 2 zákona o obecní policii oznámit příslušnému správnímu orgánu podezření o spáchání přestupku **(27)**. V blokovém řízení lze uložit pouze sankce formou pokuty a nikoli jiná. K zaplacení pokuty nesmí být pachatel donucen.

1.12.1 Bloky na pokutu

Bloky jsou vydávány Ministerstvem financí ČR **(7, příloha č. 2)**. Pokutový blok vydaný pachateli přestupku je zvláštním druhem rozhodnutí a zároveň dokladem o zaplacení pokuty. Na bloku jsou vyznačeny údaje o pachateli a konkrétním přestupku, kterého se dopustil. To chrání pachatele, aby nemohl být za jeden přestupek vícekrát

postižen. Pokud dojde k přezkoumání rozhodnutí o uložení pokuty, může k tomu být použit řádně vyplněný blok (5). Existují dva druhy bloků. Když pachatel zaplatí na místě, je mu vydán pokutový blok na místě zaplacený. V případě, že pachatel nemůže zaplatit na místě, vydá mu orgán, který pokutu ukládal, blok na místě nezaplacený s poučením, do jakého termínu je nutno pokutu zaplatit (6). Převzetí tohoto bloku musí přestupce potvrdit. Pokud je takovýto blok na pokutu na místě nezaplacenou vydán, je možné po nezaplacení pokuty v řádném termínu přistoupit přímo k exekuci. Tento blok je sám o sobě exekučním titulem (16).

1.12.2 Příslušnost a pověření v blokovém řízení

K ukládání pokut jsou zákonem oprávněny věcně a místně příslušné správní orgány, osoby pověřené správním orgánem, orgány určené zákonem o přestupcích v § 86 a osoby a orgány určené zvláštními zákony (7). V zákoně o přestupcích není stanoveno, jaké předpoklady jsou nezbytně nutné pro to, aby pověřená osoba mohla ukládat blokovou pokutu. Podmínkou je pouze způsobilost k právním úkonům, znalosti odpovídající druhu práce a morální vlastnosti. Tato osoba by tedy měla být dobře seznámena s přestupkovým zákonem. Pověřené osobě je vystavena tzv. pověřovací listina, kterou se musí při provádění blokového řízení prokázat, pokud je o to požádána. Tato listina obsahuje označení pověřovacího správního orgánu, evidenční číslo pověření, jméno a příjmení pověřené osoby, číslo občanského nebo služebního průkazu pracovníka, výčet přestupků, které je tato osoba oprávněna projednávat v blokovém řízení, stanovení platnosti oprávnění, jméno, příjmení a funkce osoby, která pověření udělila, kulaté úřední razítko orgánu a datum vydání (5, příloha č. 1).

1.12.3 Opravné prostředky blokového řízení

Proti uložení blokové pokuty zákon neumožňuje podat odvolání. Souhlas přestupce s blokovou pokutou obsahuje již vzdání se práva na odvolání. Je možno ale využít mimořádných opravných prostředků. Pomocí přezkumného řízení nebo obnovy řízení lze dosáhnout změny nebo zrušení rozhodnutí (7).

1.13 Evidence přestupků

Evidenci přestupků vedou okresní úřady a orgány obcí. Evidence přestupků je vedena za účelem zajištění podkladů pro statistická zjišťování na úseku přestupků a vyplývá z § 96, zákona o přestupcích. Každý přestupkový spis je nutno zapsat do podacího deníku, případně do doručovací knihy. Do podacího deníku jsou zapisovány všechny písemnosti přijaté i písemnosti vzniklé z vlastní činnosti úřadu, tedy všechny došlé přestupkové spisy, ale i podání občanů, která protokolárně zaznamenal příslušný úřad. Pokud nestanoví spisový řád úřadu, není povinností úřadů samostatnou evidenci vést. Spisový a skartační plán však se samostatnou evidencí přestupků počítá (5).

2. Cíl práce

Vzhledem k tomu, že právní úprava přestupkového řízení není vyhovující, bylo cílem výzkumné části bakalářské práce zjistit, na základě rozhovorů s odborníky a analýzou příslušných dokumentů, problémy při uplatňování právní úpravy přestupkového řízení v praxi a navrhnout možná řešení na její zlepšení. Cíl byl stanoven na základě předběžného rozhovoru s vedoucím Obvodního oddělení Policie ČR v Ústí nad Labem.

3. Metodika

3.1 Použitá metoda

Výzkumná část bakalářské práce byla zpracována formou kvalitativního sociologického výzkumu. K realizaci výzkumu byla použita technika strukturovaného rozhovoru s polotevřenými otázkami. Průběh rozhovorů byl zaznamenán pomocí rukou psaných zápisků. Rozhovory byly provedeny v únoru 2008.

Respondentům byly pokládány tyto otázky:

1. Vnímáte problém v ukládání sankcí za přestupky? Pokud ano, jaký? Jak byste ho řešil/a?
2. Souhlasíte se zavedením spodní hranice u sankcí za přestupky? Pokud ano, v čem myslíte, že by mohlo být zavedení spodní hranice prospěšné?
3. Souhlasíte se zavedením trestu obecně prospěšných prací mezi sankce za přestupky? Pokud ano, v jakých případech by měla být tato sankce ukládána?
4. Vnímáte problém v součinnosti s ostatními orgány? Pokud ano, jaký? Jak byste ho řešil/a?
5. Máte problém s aplikací blokového řízení v praxi? Pokud ano, jaký? Jak byste ho řešil/a?
6. Máte problém s vymahatelností pokut v praxi? Pokud ano, jaký? Jak byste ho řešil/a?
7. Máte problémy s doručováním v praxi? Pokud ano, jaký? Jak byste ho řešil/a?
8. Vnímáte ještě nějaký jiný problém při aplikaci přestupkového řízení, který buď přímo či nepřímo souvisí s vaší praxí? Pokud ano, jaký, jak byste jej řešil/a?

Formulace otázek je výsledkem předvýzkumu, který byl proveden formou rozhovoru s vedoucím pracovníkem Obvodního oddělení Policie České republiky a studiem odborné literatury.

Jako doplňující byla použita technika sekundární analýzy dat. Jedná se o statistická data všech obvodních oddělení Policie České republiky v Ústí nad Labem a

to za rok 2007. Data byla použita pro podložení či vyvrácení názorů, vyplývajících z provedených rozhovorů.

3.2 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor tvořilo osm vedoucích pracovníků Obvodních oddělení Policie České republiky ve městě Ústí nad Labem a dva příslušníci ve vedoucích funkcích Městské policie v Ústí nad Labem. Tento soubor byl vybrán vzhledem k tomu, že město Ústí nad Labem je mým bydlištěm, a že policie je ve většině případů prvním orgánem, se kterým se přestupce při řešení spáchání přestupku setkává.

4. Výsledky

4.1 Výsledky provedených rozhovorů

Otázka č. 1 : Vnímáte problém v ukládání sankcí za přestupky? Pokud ano, jaký? Jak byste ho řešil/a?

Otázka sankcí v přestupkovém řízení je velice diskutovanou. Všichni respondenti se shodli na tom, že se stanovováním sankcí za přestupky je problém. Odpovědi na řešení problému se však lišily. Čtyři dotazovaní se shodli na tom, že by bylo třeba přesně stanovit sazebník pokut. A to s přesným, taxativním vymezením pokut jak pro policejní orgány, tak pro správní orgány. Někdy je problémem velký prostor pro uvážení policisty při stanovování pokut za přestupky. Vytvoření takového sazebníku by bylo výhodou hlavně pro méně zkušené policisty.

Pět dotazovaných je naopak pro stanovení většího rozsahu sankcí. To, že je dán prostor pro větší uvážení jak správním orgánům, tak policejním orgánům, je dobře, protože právě oni musí vyhodnotit vážnost dané situace a společenskou nebezpečnost přestupku. Dva respondenti pak dodávají, že by bylo lépe stanovit tabulku, ve které by bylo vše řádně rozepsáno.

Jeden dotazovaný uvedl, že souhlasí s tím, jak jsou sankce za přestupky upraveny, ale navrhl, že by sankce měly být odstupňovány podle toho, po kolikáté byl stejný přestupek spáchán. Čím častěji naplní jednu a tutéž skutkovou podstatu, tím vyšší sankce by měla následovat.

Šest respondentů se shodlo na tom, že výše sankce by se měla pohybovat za určité přestupky na stejných úrovních. Například pokud se v jednom místě uloží za určitý přestupek pokuta ve výši 300 Kč, neměla by se za stejný přestupek v jiném místě uložit pokuta ve výši 1000 Kč.

Jeden z respondentů navrhl, že jednou z možností, jak problematiku přestupků řešit, je tzv. německý systém. To znamená, že žádné přestupky nejsou a vše je postaveno na tzv. deliktu. Ten je možno členit dle závažnosti. Jeden z trestů, který je v tomto systému možný uložit, je výkon trestu odnětí svobody v rozmezí několika dnů nebo týdnů.

Otázka č. 2: Souhlasíte se zavedením spodní hranice u sankcí za přestupky? Pokud ano, v čem myslíte, že by mohlo být zavedení spodní hranice prospěšné?

Se zavedením spodní hranice u některých přestupků souhlasili všichni respondenti. Převážně měli na mysli sankce ve formě peněžitých pokut. Všichni se shodli na tom, že stanovením spodní hranice některých přestupků bude možné odlišit závažnější přestupky od těch méně závažných, a že se jejich zavedením omezí korupční jednání policistů.

Otázka č. 3: Souhlasíte se zavedením trestu obecně prospěšných prací mezi sankce za přestupek? Pokud ano, v jakých případech by měla být tato sankce ukládána?

Čtyři dotazovaní vnímají trest obecně prospěšných prací jako málo efektivní. Své tvrzení odůvodňují tím, že nízká efektivita je potvrzena již u trestných činů. Tvrdí, že již v současné době má Probační a mediační služba problémy zvládat výkon dohledu a kontroly při množství stanovených alternativních trestů u trestných činů. Tedy by museli být vyhrazeni další pracovníci pro dohled a kontrolu trestu obecně prospěšných prací, které by byly uloženy za přestupky. Šest respondentů potom problém v zavedení obecně prospěšných prací jako sankce za přestupek nevnímá. Dva respondenti z těch, kteří se zavedením takového trestu souhlasí tvrdí, že by odpadlo množství pokut v blokovém řízení na místě nezaplacených. Další dva z nich navrhuje, aby se trest obecně prospěšných prací týkal těch, kteří pokutu uloženou v blokovém řízení nezaplatili na místě, a ani do stanové lhůty splatnosti.

Otázka č. 4: Vnímáte problém v součinnosti s ostatními orgány? Pokud ano, jaký? Jak byste ho řešil/a?

Devět dotazovaných problém se součinností s ostatními orgány nemá. Jeden dotazovaný vidí problém v tom, že si Magistrát města Ústí nad Labem neustále předvolává policisty kvůli svědeckým výpovědím. Tvrdí, že v případě přestupků by stačilo svědectví písemnou formou. Magistrát takto policisty časově značně zatěžuje a ti se pak nemohou plně věnovat svým povinnostem.

Otázka č. 5: Máte problém s aplikací blokového řízení v praxi? Pokud ano, jaký? Jak byste ho řešil/a?

Dva respondenti se shodují na tom, že pokuty uložené v blokovém řízení jsou nízké a při jejich uložení nedochází k prakticky žádné nápravě. Preferují správní řízení, kde se ukládají pokuty vyšší. Devět z deseti respondentů je zastáncem blokového řízení. A to především blokových pokut na místě zaplacených. Dotazovaní tvrdí, že je jednodušší zaplatit na místě, a to z hlediska úspory času, práce a ekonomické nenáročnosti. Též ale tvrdí, že většina přestupců využívá blokových pokut na místě nezaplacených a pak nastává problém s vymahatelností. Všichni respondenti se shodli na tom, že vymahatelnost blokových pokut na místě nezaplacených je minimální.

Dva respondenti mají problém s dokazováním některých přestupků, které by mohly být řešeny na místě v blokovém řízení. A to konkrétně na úseku přestupků proti plynulosti silničního provozu.

Šest dotazovaných se shodlo na tom, že stanovování pokut v blokovém řízení na místě zaplacených svádí ke korupci.

Otázka č. 6: Máte problém s vymahatelností pokut v praxi? Pokud ano, jaký? Jak byste ho řešil/a?

Všichni respondenti se shodli na tom, že vymahatelnost blokových pokut na místě nezaplacených je minimální. Polovina respondentů nenavrhla žádný způsob možného řešení vymahatelnosti pokut.

Dva respondenti se shodli na tom, že by řešením mohlo být odebrání řidičského průkazu přestupci a následné navrácení po zaplacení pokuty. Další dva respondenti se shodli na návrhu, že by po nezaplacení pokuty nastupovala vyšší sankce, která by přímo úměrně narůstala s prodlužující se dobou nezaplacené pokuty, či trest odnětí svobody. Jeden z respondentů navrhuje zavedení bezhotovostní platby přímo na místě, a to formou zabavení věci, která je ve vlastnictví přestupce, a kterou má právě u sebe. K navrácení by došlo ve chvíli zaplacení pokuty.

Jeden z dotazovaných též navrhl, že dalším řešením by mohla být provázanost se sociálními dávkami. Pokud nebude moci příslušný orgán vymoci pokutu, přišel by dotyčný o nárok na nějakou z dávek ze sociálního zabezpečení.

Otázka č. 7: Máte problémy s doručováním v praxi? Pokud ano, jak byste ho řešil/a?

Čtyři respondenti vnímají doručování písemností účastníků jako problém. Tvrdí, že si přestupci nepřehlašují trvalé bydliště a tím pádem jsou nedohledatelní. Dotazovaní většinou postupují tak, že se pokouší ve svém obvodu najít přestupce prostřednictvím jejich příbuzných a známých, což považují za velice časově náročné. Navrhují lepší evidenci obyvatel, která by jim byla zpřístupněna. Dále pak navrhuje stanovení adresy pro doručování, která by nemusela být adresou trvalého bydliště. Byla by to adresa tzv. přechodného bydliště.

Jeden z respondentů vidí též problém s osobami, které žádné bydliště nemají, tedy bydlí na ulici. Tvrdí, že pokud dojde ke spáchání přestupku, postupuje se přestupek přestupkové komisi. Ta jej většinou odloží, protože podezřelý nebydlí v místě trvalého bydliště a není možné ho nijak kontaktovat. Řešení tohoto problému pak vidí v tom, že by se přestupky měly řešit přímo na místě. Mělo by se zjistit jestli má podezřelý nějaké jiné záznamy a pokud ano, řešil by to v nejbližších dnech soud. Nedocházelo by potom k problémům s doručováním písemností a podobně.

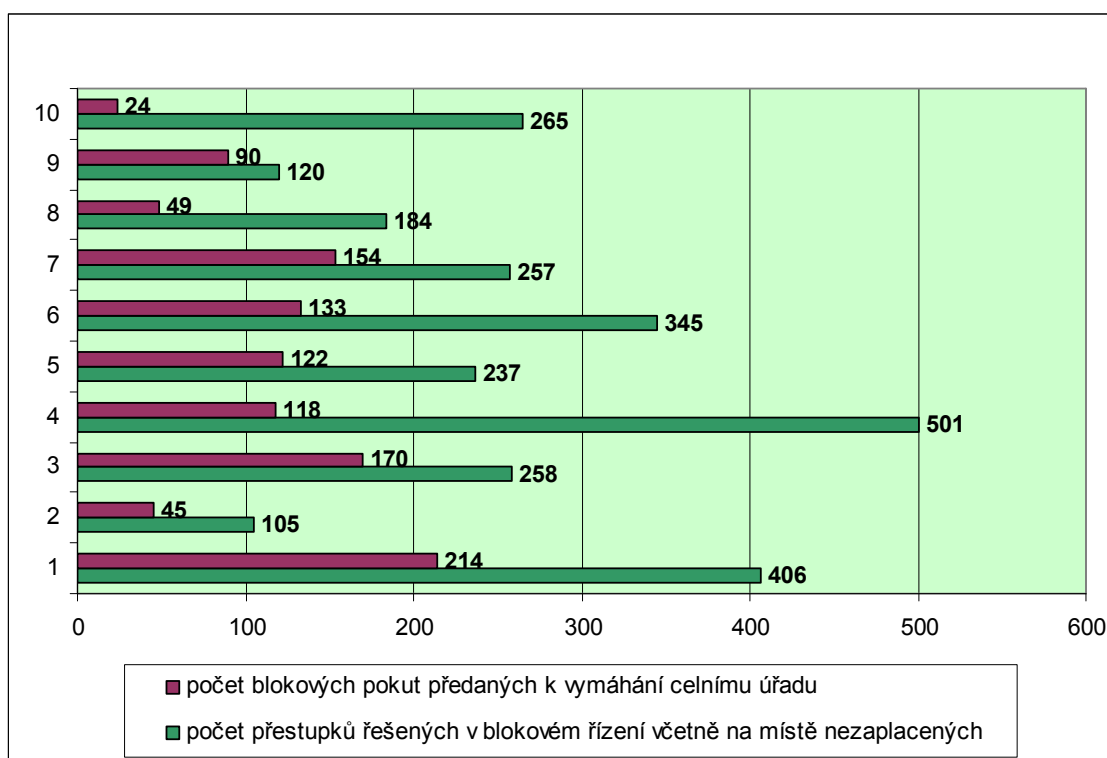
Otázka č. 8: Vnímáte ještě nějaký jiný problém při aplikaci přestupkového řízení, který buď přímo či nepřímo souvisí s vaší praxí?

Všichni dotazovaní se shodli na tom, že by se měl celý přestupkový zákon rozšířit a vypracovat detailněji. A to nejen část procesní, ale i část hmotná. Osm respondentů se shodlo, že z procesní části přestupkového zákona by bylo nejaktuálněji třeba propracovat způsob ukládání sankcí. Z hmotné části, jak tvrdilo pět dotazovaných, by bylo třeba lépe specifikovat jednotlivé skutkové podstaty přestupků.

4.2 Sekundární analýza dat

Data jsou sebrána a analyzována ze statistik jednotlivých Obvodních oddělení Policie České republiky v Ústí nad Labem za rok 2007.

Graf č. 1 – Srovnání celkového počtu přestupků řešených v blokovém řízení, s počtem blokových pokut předaných k vymáhání celnímu úřadu

Zdroj: Vlastní výzkum

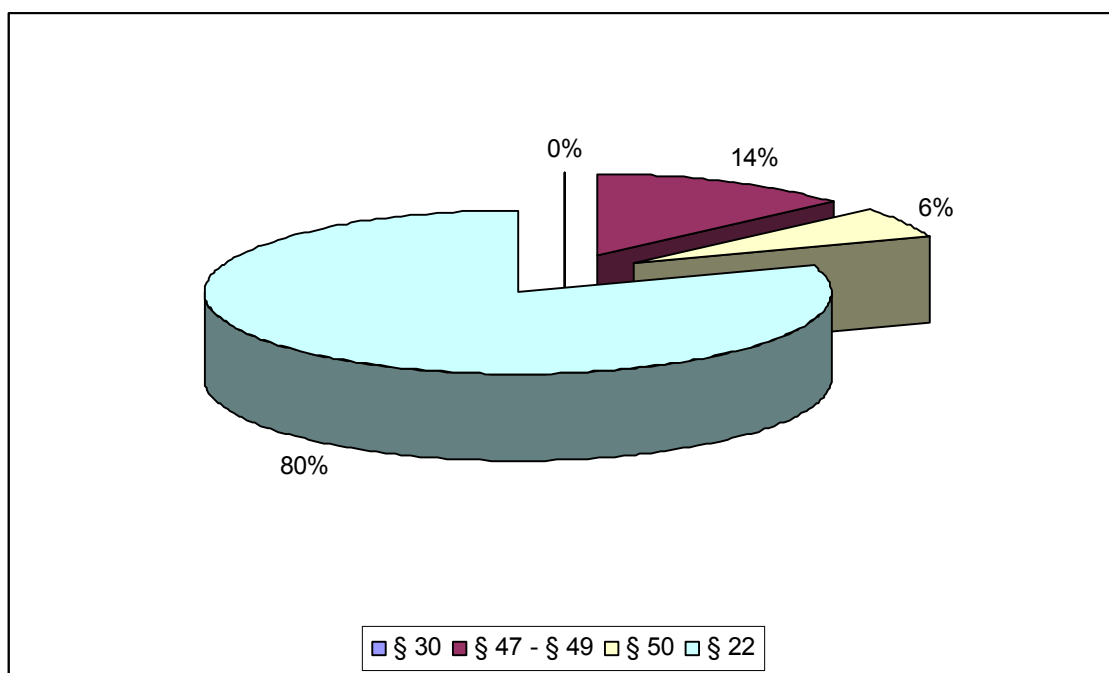
Legenda:

- 1 – V OOP Ústí nad Labem - Chlumec.
- 2 - V OOP Ústí nad Labem - Libouchec
- 3 - V OOP Ústí nad Labem - Neštětice
- 4 - V OOP Ústí nad Labem – Město
- 5 - V OOP Ústí nad Labem - Střekov
- 6 - V OOP Ústí nad Labem - Trmice

- 7 - V OOP Ústí nad Labem - Všebořice**
- 8 - V OOP Ústí nad Labem – Severní Terasa**
- 9 - V OOP Ústí nad Labem – Krásné Březno**
- 10 - V OOP Ústí nad Labem - Valtýřov**

Z grafu č. 1 vyplývá, že v Obvodním oddělení policie (dále jen OOP) Ústí nad Labem - Chlumec bylo řešeno celkově 406 přestupků v blokovém řízení, z toho jich bylo 214 předáno k vymáhání celnímu úřadu. V OOP Ústí nad Labem - Libouchec bylo řešeno celkově 105 přestupků v blokovém řízení, z toho jich bylo 45 předáno k vymáhání celnímu úřadu. V OOP Ústí nad Labem - Neštětice bylo řešeno celkově 258 přestupků v blokovém řízení, z toho jich bylo 170 předáno k vymáhání celnímu úřadu. V OOP Ústí nad Labem – Město bylo řešeno celkově 501 přestupků v blokovém řízení, z toho jich bylo 118 předáno k vymáhání celnímu úřadu. V OOP Ústí nad Labem - Střekov bylo řešeno celkově 237 přestupků v blokovém řízení, z toho jich bylo 122 předáno k vymáhání celnímu úřadu. V OOP Ústí nad Labem - Trmice bylo řešeno celkově 345 přestupků v blokovém řízení, z toho jich bylo 133 předáno k vymáhání celnímu úřadu. V OOP Ústí nad Labem - Všebořice bylo řešeno celkově 257 přestupků v blokovém řízení, z toho jich bylo 154 předáno k vymáhání celnímu úřadu. V OOP Ústí nad Labem – Severní Terasa bylo řešeno celkově 184 přestupků v blokovém řízení, z toho jich bylo 49 předáno k vymáhání celnímu úřadu. V OOP Ústí nad Labem – Krásné Březno bylo řešeno celkově 120 přestupků v blokovém řízení, z toho jich bylo 90 předáno k vymáhání celnímu úřadu. V OOP Ústí nad Labem - Valtýřov bylo řešeno celkově 265 přestupků v blokovém řízení, z toho jich bylo 24 předáno k vymáhání celnímu úřadu.

Graf č. 2 – Skutkové podstaty přestupků řešené Policií České republiky v Ústí nad Labem za rok 2007

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu č. 2 vyplývá, že v roce 2007 bylo v blokovém řízení řešeno Policií České republiky dle § 30, § 47 - 49, § 50 a § 22 přestupkového zákona celkem 2 542 přestupků. Z toho dle § 30, přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, byl řešen pouze jeden přestupek (0 %). Dle § 50, přestupky proti majetku, bylo řešeno 152 (8 %). Dle § 47 - 49, přestupky proti veřejnému pořádku a přestupky proti občanskému soužití, bylo řešeno 341 (13 %) přestupků. Nejvíce přestupků bylo řešeno dle § 22, přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, 2 008 (79 %).

5. Diskuse

5.1 Diskuse k rozhovorům s respondenty

Pokud dojde ke spáchání přestupku, ve většině případů je to policejní orgán, se kterým se setkáváme jako první. Policejní orgán je pověřen v rámci nezbytného šetření zajistit osoby podezřelé ze spáchání přestupku a dále důkazní prostředky nezbytné pro pozdější dokazování před správním orgánem (5). Právě z tohoto důvodu jsem se zaměřila na činnost policejních orgánů v přestupkovém řízení.

Výzkumný vzorek nebylo náročné sehnat. Přesto, že se jednalo o vedoucí pracovníky Policie České republiky a městské policie, nebyl problém ani v domluvě ani v množství času, který mi věnovali. Každý z respondentů mi věnoval 45 – 60 minut svého času a ochotně se zamýšlel nad kladenými otázkami a pokoušel se co nejlépe odpovídat.

Při dotazování, zda mají respondenti problém s jednotlivými procesními úkony, jim byla při kladné odpovědi položena doplňující otázka a to, zda mohou navrhnout, jak by bylo možné tyto problémy co nejefektivněji řešit. Někteří z nich se při návrhu řešení soustředili pouze na primární způsob řešení, ale již nedomýšleli důsledky, které by toto řešení přineslo. Jednou z nejvíce diskutovaných byla otázka sankcí, při které padlo několik návrhů na řešení problémů se stanovováním sankcí.

Na otázku č. 1 jeden z dotazovaných uvedl, že by sankce měly být odstupňovány podle toho, po kolikáté byl stejný přestupek spáchán. Čím častěji naplní jednu a tutéž skutkovou podstatu, tím vyšší sankce by měla následovat. Pokud by mělo dojít k realizaci takto navrhované změny, došlo by buď k daleko většímu zatížení správních orgánů, než doposud, nebo by musela být vytvořena speciální databáze pro evidenci všech spáchaných přestupů. Hana Desenská ve své diplomové práci Ukládání sankcí v přestupkovém řízení navrhuje, že tak jako existuje například centrální bankovní registr klientů nebo rejstřík trestů, stejně tak by měl existovat i registr občanů ČR v rámci přestupkového řízení. Jako vysvětlení uvádí, že občan může stejný přestupek páchat i vícekrát, ale v jiných okresech. To znamená, že v uložení sankce bez takového

evidence postupují správní orgány bez jakékoli možnosti zjistit recidivu pachatele. Desenská tvrdí, že v případě existence takové evidence přestupků by byla situace při projednání přestupků podstatně jednodušší a přehlednější, především při úvaze správního orgánu o uložení druhu a výše sankce. (8) Takovéto řešení by bylo na místě, pokud by se nepočítalo i se zvláštními druhy přestupkového řízení. Vezmeme-li v úvahu realizaci tohoto řešení v blokovém řízení, museli by mít příslušníci policejního orgánů k této evidenci přístup i v terénu. S přihlédnutím k možnostem, které máme v dnešní rychle postupující době k dispozici, se dá předpokládat, že vytvoření přístroje, díky němuž by mohla být taková evidence dostupná v terénu, je pouhou otázkou času. V některých evropských zemích již funguje takovýto registr. Například v Nizozemsku tresty uložené v přestupkovém řízení eviduje speciální úřad. Některé přestupky se po čase vymazávají, ale některé zůstávají navždy. V Rakousku tresty za správní delikty eviduje Ministerstvo spravedlnosti. Ve Francii jsou pak přestupky děleny do pěti kategorií a pouze ty z kategorie páté se evidují v Ústředním rejstříku trestů (14).

Polovina dotazovaných se shodla na tom, že by bylo třeba přesně stanovit sazebník pokut, a to s určitým vymezením. Argumentovali tím, že je velký prostor pro uvážení policisty při stanovování pokut za přestupky, což je nevýhodou hlavně pro méně zkušené policisty. Byl-li by však sazebník pokut zaveden, nebyl by dán prostor pro přihlédnutí k nebezpečnosti přestupku pro společnost, zejména ke způsobu spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele (5). Proto navrhuji spíše intenzivnější proškolení nových a nezkušených příslušníků policejních orgánů.

Všichni respondenti se jednotně shodli, že stanovení spodní hranice sankce u některých přestupků je na místě. Jednotně měli na mysli především peněžité sankce (pokuty). Ústavní soud ve svých nálezech č. 405/2002 Sb. a č. 300/2004 Sb. konstatoval, že stanovením dolních hranic pokut je sledován v zásadě legitimní cíl, neboť se tím daleko zřetelnějším způsobem umožňuje odlišit závažnost či nebezpečnost těch kterých typů protiprávních jednání. I proto vnímá Ústavní soud omezení správního uvážení částečně pozitivně, neboť se tím sjednocuje praxe správních orgánů a omezuje se prostor pro svévolné či korupcí ovlivněné jednání. Na druhou stranu to však nutně

znamená jistou míru paušalizace závažnosti protiprávního jednání a omezuje možnost individualizace ukládané sankce (17). Přes všechny kladné argumenty vnímám zavedení spodní hranice u přestupků spíše negativně. V případech, kdy podezřelý nebo obviněný z přestupku dobrovolně a aktivně nahradí škodu způsobenou poškozenému nebo mu poskytne finanční prostředky ke zmírnění následků nehody, by mohlo dojít k upuštění od uložení sankce. Myslím si, že v mnoha případech je právě upuštění od uložení sankce velkou motivací k nápravě škod způsobených spácháním přestupku. A právě tato náprava škod je již samotným trestem pro přestupce a mnohem účinnější pro poškozeného. Jan Zúbek ve svém článku Sankce po dopravní nehodě uvádí: „Zdá se nepřiměřené, když právní úprava zabývající se řízením o společensky závažnějších a nebezpečnějších deliktech poskytuje osobě prostor k nápravě škod s vyhlídkou možného odklonu od uložení trestu při splnění určitých podmínek, a naproti tomu právní předpis upravující postih činů, jejichž nebezpečnost podle trestněprávní dikce dosahuje pouze nepatrného stupně společenské nebezpečnosti, vybízí správní orgán k uložení poměrně vysoké sankce(i)“ (28). Nehledě na to, že u některých přestupků není možnost upuštění od uložení sankce.

Dvě třetiny respondentů se shodly na tom, že výše sankce by se měla pohybovat za určité přestupky na stejných úrovních. Ze zásady legitimního očekávání, jež je upravena ve správním řádu, vyplývá, že by správní orgán při svém rozhodování měl dbát na to, aby toto rozhodování sice odpovídalo okolnostem daného případu, avšak aby u podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly (14).

Na otázku „jak se staví k možnosti zavedení obecně prospěšných prací jako sankcí za přestupek“ se dotazovaní ve svých odpovědích lišili. Souhlasím, že Probační a mediační služba je v současné době velice vytížená a předpokládám, že tomu tak bude i v budoucnu. I přesto by se však toto dalo zvládnout, a to za pomoci různých neziskových organizací, na které by byla přenesena část pravomoci.

Jeden z dotazovaných nebyl schopen rozeznat rozdíl mezi veřejně a obecně prospěšnými pracemi. Zaměnil obecně prospěšné práce, což je trest ukládaný dle trestního řádu, zákon č.141/1961 Sb., s veřejně prospěšnými pracemi, upravenými v

zákoně číslo 435/2004 Sb., což jsou uměle vytvořená pracovní místa na úřadu práce. V jeho pozici vedoucího pracovníka Obvodního oddělení Policie ČR v Ústí nad Labem tuto záměnu vnímám jako hrubý nedostatek. Z tohoto důvodu bych navrhla intenzivnější proškolení nejen vedoucích pracovníků Policie České republiky a městské policie, jelikož teoretická znalost legislativy je klíčovým bodem k její správné aplikaci.

Dva z respondentů se shodli na tom, že pokuty uložené v blokovém řízení jsou nízké, a že při jejich uložení nedochází prakticky k žádné nápravě. Z tohoto důvodu preferují správní řízení, kde se ukládají pokuty vyšší. Nezohlednili však fakt, že blokové řízení je charakteristickým způsobem projednávání především méně závažných přestupků. Toto vyplývá i z jedné ze stanovených podmínek, která říká, že se blokové řízení zahajovat nemusí, postačí-li k nápravě pouze domluva (7). Dle mého názoru jsou pokuty ukládané v blokovém řízení v maximální výši 1 000 Kč dostačující, právě vzhledem k nižší závažnosti přestupků. Výjimku tvoří některé přestupky, jako například přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu dle § 22 a některé zvláštní zákony jako například celní zákon (7). Díky těmto stanoveným výjimkám nepovažuji za nutné obracet se s každým přestupkem na správní orgán. Blokové řízení je forma zkráceného řízení o přestupcích a předávání každého přestupku k řešení správnímu orgánu by bylo v rozporu se zásadami upravovanými ve správním řádu. Správní řád upravuje v § 6 odst. 1 zásadu rychlosti a v § 6 odst. 2 zásadu hospodárnosti a flexibility při činnosti správního orgánu. Povinností správního orgánu je vyřizovat věci bez zbytečných průtahů, což je obecným požadavkem na průběh správního řízení. Správní orgán je povinen postupovat ve správním řízení tak, aby nikomu nevznikly zbytečné náklady, a zároveň tak, aby jeho postup zatěžoval dotčené osoby co možná nejméně (13).

Jednou z podmínek, které stanovují, kdy je možné zahájit blokové řízení, je dostatečné zjištění skutkového stavu přestupku. Přestože může být policista někdy přesvědčen, že skutkovou podstatu zná velmi přesně, je problém dokázat přestupci, že přestupek spáchal právě on. V tomto případě mám na mysli konkrétně přestupky dle §

22 přestupkového zákona. Pokud přestupce odmítne zaplatit pokutu z důvodu nedostatečných důkazů, nezbývá příslušnému policistovi nic jiného, než sepsat oznámení o přestupku a odeslat jej k vyřízení příslušnému správnímu orgánu. Správní orgán je ale nucen řízení zastavit pro nedostatek důkazů. To může přestupce utvrdit v tom, že je možné beztrestně páchat přestupky i nadále (16). Příkladem může být, pokud řidič překročí předepsanou rychlost, fotoaparát zachytí zadní část auta s poznávací značkou. Je tedy zřejmé, že řidič daného vozidla porušil zákon. Z fotografie ale není možné identifikovat samotného řidiče. Sám řidič se pak může bránit tím, že vozidlo řídila osoba blízká, tedy že on sám není zodpovědný za spáchaný přestupek.

V otázce vymahatelnosti padl názor, že by možným řešením mohlo být odebrání řidičského průkazu přestupci a následné navrácení po zaplacení pokuty. Při tomto návrhu však nebyly domyšleny důsledky takového řešení. Řidiči, kteří by na místě přišli o řidičský průkaz, by nemohli následně odjet z místa spáchání přestupku, jelikož řízením bez řidičského průkazu by se dopustili trestného činu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění, § 180d trestního zákona (24).

Jeden z respondentů navrhuje zavedení bezhotovostní platby přímo na místě, a to formou zabrání věci v osobním vlastnictví dotyčného, kterou má právě u sebe. K navrácení by došlo ve chvíli zaplacení pokuty. Toto řešení mi připadá těžko realizovatelné z důvodu toho, že by musela být naprosto přesně upravena pravidla, které věci podléhají této sankci. Alternativou by mohlo být, že by byla dána možnost přestupci zaručit se za splnění pokuty například movitou věcí, kterou v době řešení přestupku disponuje.

Objevil se návrh, že by po nezaplacení pokuty nastupovala vyšší sankce, která by přímo úměrně narůstala s prodlužující se dobou nezaplacené pokuty, či trest odnětí svobody. Dle mého názoru takovýto postup k vymahatelnosti nepřispěje, naopak dlužníka ještě více demotivuje. Ukládání trestů odnětí svobody za přestupky vidím jako nepřiměřené vzhledem k tomu, že přestupek je definován jako zaviněné jednání, kde společenská nebezpečnost je méně závažná a trest odnětí svobody je nejpřísnější formou trestání. Když vezmeme v úvahu, že v dnešní době roste tendence ukládání alternativních trestů, bylo by krokem zpět pokoušet se ukládat za přestupky trest odnětí

svobody. Nejen, že finanční náklady na realizaci alternativních trestů jsou nízké, v porovnání s vysokými náklady na uvěznění, ale uvězněním jsou též vážně narušeny psychosociální vztahy odsouzeného s rodinou, spolupracovníky a přáteli.(11)

Jeden z dotazovaných též navrhl, že dalším řešením problému s vymahatelností by mohla být provázanost se sociálními dávkami. Pokud nebude moci příslušný orgán vymoci pokutu, přišel by dotyčný o nárok na nějakou z dávek ze sociálního zabezpečení. Toto řešení je dle mého názoru realizovatelné ve fázi exekuce, avšak pro srážky z těchto dávek by bylo třeba přesné úpravy, zejména rozsahu srážek a přípustnosti srážek.

Jedním z návrhů v otázce doručování bylo stanovení tzv. přechodného bydliště jako adresy k doručování. Institut adresy k doručování správní řád obsahuje, proto navrhovat řešení tímto způsobem spíše ukazuje na neznalost právní úpravy.

Jeden z respondentů tvrdí, že pokud dojde ke spáchání přestupku osobou neznámého pobytu nebo sídla a osobou, již se prokazatelně nedaří doručovat, nebo osobě neznámé, postupuje se případ přestupkové komisi. Přestupková komise v průběhu projednávání věci doručuje veřejnou vyhláškou, pokud to zákon vysloveně nezakazuje (26). V tomto případě je postup jak jej popsal dotazovaný, tedy že komise příslušná k projednání přestupku, které se nedaří doručit písemností, projednávání věci odloží, je přímým rozporu se zásadou oficiality, jak je upravena v § 67 odst. 1, 2 přestupkového zákona (25).

5.2 Diskuse k údajům získaným sekundární analýzou dat

Chtěla bych zdůraznit fakt, že dle statistik Obvodních oddělení Policie České republiky v Ústí nad Labem, byla převážná část přestupků v roce 2007 řešena, jak ukazuje Graf číslo 2, dle přestupkového zákona, § 22, přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na pozemních komunikacích, což se odráželo v odpovědích dotazovaných. V nich se soustředili právě na tuto oblast přestupků a tudíž opomíjeli přestupky ostatní, jako například přestupky proti veřejnému pořádku a

přestupky proti majetku, přestupky proti občanskému soužití a jiné, jejichž počet v poměru k přestupkům dle § 22 přestupkového zákona je nízký, přesto nezanedbatelný.

Z Grafu č. 3 je patrné, že téměř polovina přestupců nezaplatí pokutu uloženou v blokovém řízení ani na místě ani ve lhůtě splatnosti. Takovýto výsledek je v rozporu s tvrzením některých dotazovaných o vymahatelnosti pokut uložených v blokovém řízení a názoru, že blokové řízení jako takové je neúčelné.

6. Závěr

Pokud dojde ke spáchání přestupku, ve většině případů je to policejní orgán, se kterým se setkáváme jako první. Právě z tohoto důvodu jsem se zaměřila na činnost policejních orgánů v přestupkovém řízení a na to, kde vidí při aplikaci přestupkového řízení problémy.

Cílem této bakalářské práce na téma *Právní úprava přestupkového řízení a problémy při její aplikaci* je zjistit, na základě rozhovorů s odborníky a analýzou příslušných dokumentů, problémy při uplatňování této právní úpravy v praxi a navrhnout možné řešení na její zlepšení. Domnívám se, že cíl práce byl splněn.

Jsem si vědoma toho, že v oblasti změn právní úpravy přestupkového řízení jakékoli navržené změny musí být podrobně rozpracovány, promyšlen jejich dopad jak na právní řád jako celek, tak i náročnost a nákladnost realizace těchto změn. Z tohoto důvodu bych navrhla spíše doplnění právní úpravy o některé instituty v různých fázích přestupkového řízení. Ve fázi projednávání přestupku by například mohla být možnost, v případě nezaplacení pokuty, zaručit se movitou věcí, kterou pachatel v době řešení přestupku má ve svém vlastnictví. Ve chvíli, kdy by nedošlo ke splnění uložené povinnosti, by mohly následovat srážky z dávek sociálního zabezpečení nebo přeměna pokuty ex lege do formy obecně prospěšných prací. Dalším návrhem na možnou změnu právní úpravy je zavedení registru přestupků. Každé zavádění změn by se projevilo i v náročnosti a nákladnosti následné edukace vykonavatelů státní správy. Pro správnou aplikaci právních předpisů navrhuji též zajistit řádnou osvětu.

K realizaci výzkumu byla použita technika strukturovaného rozhovoru s polotevřenými otázkami. Při dotazování, zda mají respondenti problém s jednotlivými procesními úkony, jim byla při kladné odpovědi položena doplňující otázka, a to zda mohou navrhnout, jak tyto problémy co nejefektivněji řešit. Většinou se respondenti soustředili na primární problém, bez ohledu na možné negativní důsledky, které by řešení přineslo. Jako doplňující byla použita technika sekundární analýzy dat. Jedná se o statistická data všech obvodních oddělení Policie České republiky v Ústí nad Labem, a

to za rok 2007. Z faktů, které z tohoto výzkumu vyplynuly je zřejmé, že blokové řízení jako zvláštní forma přestupkového řízení, která má řešit problém efektivnosti a rychlosti řízení o přestupcích, svou funkci v převážné většině plní.

Úprava přestupkového práva v českém právním řádu je od počátku značně roztržštěná. Kromě stěžejního zákona č. 200/1990 Sb., přestupkový zákon, ve znění pozdějších předpisů, je problematika přestupků upravena ve velkém množství dalších zákonů. Proto je velice náročné orientovat se jak v hmotněprávní, tak v procesněprávní úpravě přestupků. Přesto, že úprava přestupkového práva je relativně mladá, bylo by vhodné ji sjednotit a současně s tím upravit i některá stávající ustanovení. Tím by došlo k usnadnění orientace v přestupkovém zákoně nejen odborníkům, ale i laické veřejnosti.

7. Seznam použitých zdrojů

1. BÁRTLOVÁ, S. - SADÍLEK P. - TÓTHOVÁ, V. *Výzkum a ošetřovatelství*. 2. vyd. Brno: NCO NZO, 2008. 185 s. ISBN 978-80-7013-467-2.
2. BERÁNEK, P. *Přestupkové řízení* [online]. 8.4.2002 [cit. 2007-10-20]. Dostupné z: <<http://tisk.juristic.cz/149221/tisk/old>>
3. BOLDIŠ, P. *Bibliografické citace dokumentů podle ČSN 690 a ČSN ISO 690: část 2 – modely a příklady citací u jednotlivých typů dokumentů* [online]. Verze 3.0 (2004). ©1999-2004, poslední aktualizace 11. 11. 2004. [cit. 2008-03-20]. Dostupné z <<http://www.boldis.cz/citace/citace2.pdf>>.
4. BOLDIŠ, P. *Bibliografické citace dokumentů podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: část 1 – citace: metodika a obecná pravidla* [online]. Verze 3.3. ©1999-2004, poslední aktualizace 11. 11. 2004. [cit. 2008-03-20]. Dostupné z <<http://www.boldis.cz/citace/citace1.pdf>>.
5. ČERNÝ, J. - HORZINKOVÁ, E. - KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*. 10. přeprac. vyd. Praha: Linde, 2006. 686 s. ISBN 80-7201-623-7.
6. ČERVENÝ, Z. *Přestupkové právo*. 3. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2002. 80 s.
7. ČERVENÝ, Z. - ŠLAUF, V. *Přestupkové právo - Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. 14. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2007. 495 s. ISBN 978-80-7201-651-8.
8. DESENSKÁ, H. *Ukládání sankcí v přestupkovém řízení* [online]. 22.3.2007 [cit. 2008-02-05]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/51067/pravf_m/DIPLOMKA_-_zaverecna_prace.doc>

9. DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-7066-822-9.

10. EXLER, P. *Řízení o přestupcích* [online]. 28.5.2007 [cit. 2008-02-05]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/169631/pravf_b/P.Exler_bakalarska_prace.doc>

11. HÁLA, J. *Úvod do teorie a praxe vězeňství*. 2. dopl. vyd. Č. Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2006. 185 s. ISBN 80-86708-30-6.

12. HORZINKOVÁ, E. - ČECHMAN, B. *Přestupky a správní trestání*. 1. vyd. Praha: Eurounion, 1998. 206 s. ISBN 80-8585-865-7.

13. HRABÁK, J. - NAHODIL, T. *Nový správní řád a zákon související s odkazy, výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2006, 452 s. ISBN 80-7357-180-3 .

14. KEDROŇ, R. Spravedlnost chystá registr přestupků. *Právní rádce* [online]. 9.6.2005, číslo 04 [cit. 2008-05-10]. Dostupné z: <http://pravniradce.ihned.cz/1-10002950-16288990-F00000_d1-92>

15. KOZLOVÁ, L. *Výzkum v sociální oblasti* [online]. 2007 [cit. 2008-04-25]. Dostupné z: <<http://www.eamos.cz/amos/ksb/index.php?fak=zsfa&identifik=ksb>>

16. NOVOTNÝ, V. Blokové řízení. *Veřejná správa* [online]. 2002, číslo 35 [2008-03-10]. Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2002/0035/konzult.html>>

17. O pojetí sankcí podle § 22 zákona o přestupcích. *Právní zpravodaj* [online]. 2006, číslo 11 [cit. 2008-01-18]. Dostupné z: <<http://www.pravnizpravodaj.cz/pz/pz.nsf/lkpplainnews/> Pravník.cz >

18. PRŮCHA, P. *Správně právní odpovědnost se zaměřením na problematiku stíhání přestupků*. Brno: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 1988. 147 s.

19. SUSKÁ, K. *Řízení o přestupcích* [online]. 2007 [cit. 2007-10-20]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/81678/pravf_m/Rizeni_o_prestupcich.doc
20. SVOBODA, I. *Základy správního práva a veřejné správy*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. 148 s. ISBN 80-244-1427-9.
21. ŠROMOVÁ, E. *Správní řízení od A do Z*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007. 591 s. ISBN 978-80-7263-398-2.
22. VLČAN, J. Postup při právním posouzení skutku. In *Sborník praktických příkladů ke kvalifikaci trestných činů a přestupků*. Praha: Armex, 1998. s. 4-5.
23. Zákon č. 2/ 1993 Sb., Listina základních práv a svobod.
24. Zákon 140/1961 Sb., Trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
25. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
26. Zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád, ve znění pozdějších předpisů
27. Zákon č. 553/ 1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
28. ZŮBEK, J. Sankce po dopravní nehodě. *Právní rádce* [online]. 20.12.2007, číslo 4 [cit. 2008-05-08]. Dostupné z: http://pravniradce.ihned.cz/c4-10077470-22647790-F00000_d-sankce-po-dopravni-nehode

Jiné zdroje

Přehled o činnosti a výsledcích služby pořádkové policie a služby železniční policie za období od 1.1.2007 – 31.12.2007

8. Klíčová slova

- Přestupek
- Přestupkové řízení
- Přestupkový zákon
- Blokové řízení
- Bloková pokuta

9. Přílohy

1 – Pověření k blokovému řízení

2 – Vzor bloku na pokutu

3 – Vzor bloku na pokutu na místě nezaplacenou